

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 466/2017-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Čechová Insolvency Services k. s., Staromestská 3, Bratislava, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Černáková, s. r. o., Staromestská 3, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka Mgr. Jana Černáková, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2, ako aj čl. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp zn. 8 K 59/2015 a jeho uznesením z 9. januára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Čechová Insolvency Services k. s. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. februára 2017 doručená sťažnosť spoločnosti Čechová Insolvency Services k. s.

[(komanditná spoločnosť, pozn.) – ďalej len „sťažovateľka“], zapísanej ako konkurzný a reštrukturalizačný správca, ktorý je vedený v zozname správcov na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorou namietala porušenie svojich základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2, ako aj „na právnu istotu podľa čl. 2 a násl.“ Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp zn. 8 K 59/2015 a jeho uznesením z 9. januára 2017 (ďalej aj „napadnutý postup a uznesenie okresného súdu“). Sťažnosť bola doplnená podaním sťažovateľky doručeným ústavnému súdu 30. augusta 2017.

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že okresný súd uznesením z 25. apríla 2016 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka BRICOM s. r. o., Bratislava (ďalej len „úpadca“), a do funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu ustanovil sťažovateľku. Následne okresný súd napadnutým postupom a uznesením na základe podnetu veriteľa Invest kapital, a. s., doručeného 25. októbra 2016, ktorý nebol vtedy podľa sťažovateľky konkurzným veriteľom úpadcu, resp. účastníkom konkurzného konania, odvolal sťažovateľku z funkcie správcu úpadcu. Aj napriek tomu, že sťažovateľka si je vedomá, že podľa § 42 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) môže súd odvolať aj bez návrhu, v sťažnosti tvrdí, že neporušila žiadne povinnosti vyplývajúce jej z citovaného zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ako aj súvisiaceho „*zákona o správcoch*“ a o všetkých dôležitých úkonoch informovala okresný súd.

3. Sťažovateľka v sťažnosti napáda nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu z dôvodu jeho nedostatočného a nezrozumiteľného odôvodnenia [okresný súd nevzal do úvahy relevantné skutočnosti, na ktoré poukázala sťažovateľka vo svojom vyjadrení k podnetu veriteľa 14. novembra 2016 (v prílohe k sťažnosti) a nevysporiadal sa s jej právnou argumentáciou vo vzťahu k tým záležitostiam, ktoré jej okresný súd kládol za

vinu, pozn.]. V tomto prípade to nebol prvý prípad, keď okresný súd uprednostnil požiadavky veriteľa pred inými veriteľmi, čím porušil aj zásadu rovnosti účastníkov súdneho konania. Okresnému súdu sťažovateľka vytýka napokon aj svojvôľu pri výklade a aplikácii právnych noriem (napr. § 526 Občianskeho zákonníka a § 25, § 26 a § 27 zákona o konkurze a reštrukturalizácii), ktoré bližšie rozsiahlo rozvádza v bodoch 23 až 30 svojej sťažnosti.

4. Podľa názoru sťažovateľky napadnutým postupom a napadnutým uznesením, ktoré považuje za arbitrárne a protiústavné, porušil okresný súd ňou označené práva (bod 1)

Navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa Čechová Insolvency Services k. s... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny..., čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a na právnu istotu podľa čl. 2 a nasl. Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 K/59/2015 a jeho uznesením z 09. januára 2017 č. k. 8 K/59/2015... porušené bolo.

Uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 09. januára 2017 č. k. 8 K/59/2015... sa zrušuje a Okresnému súdu... sa prikazuje obnovenie stavu pred jeho vydaním.“

II.

5. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu

(sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

7. Ústavný súd preskúmal námietky sťažovateľky v bodoch 2 až 4 a obsah napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj ďalšie predložené listinné prílohy a zistil, že sťažnosť sťažovateľky nie je dôvodná a ide iba o pokračovanie sporu účastníkov bez ústavnej dimenzie. Sťažovateľka má iný názor ako okresný súd a jadro jej „ústavných námietok“ spočíva v tom, že toto uznesenie je podľa nej arbitrárne a nedáva odpovede na všetky relevantne nastolené problémy. Sťažovateľka predovšetkým namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okrem toho namieta tiež porušenie „základného práva“ na právnu istotu podľa „čl. 2 a nasl. ústavy“.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 36 ods. 1 listiny) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na

súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd (čl. 46 ods. 2 ústavy, resp. čl. 36 ods. 2 listiny). Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná.

Podľa čl. 2 ods. 1 ústavy štátna moc pochádza od občanov, ktorí ju vykonávajú prostredníctvom svojich volených zástupcov alebo priamo. Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (odsek 2). Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá (odsek 3).

9. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08). Vo vzťahu k všeobecným súdom ústavný súd nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02,

I. ÚS 31/05) . Právomoc ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti fyzickej osoby podľa čl. 127 ústavy voči rozhodnutiu či zásahom „všeobecných súdov“ je výlučne založená na jeho prieskume z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov, t. j. či v konaní a rozhodnutí v ňom vydanom (ne)boli dotknuté predpismi ústavného poriadku chránené práva alebo slobody fyzickej osoby. To v danom kontexte znamená, že ani prípadná vecná nesprávnosť rozhodnutia všeobecného súdu nie je sama osebe významná, lebo konanie o sťažnosti nie je pokračovaním konania v ďalšej inštancii mimo rámca všeobecného súdu a ústavnému súdu v ňom zásadne neprislúcha, aby v jeho rámci prehodnocoval skutkové a právne závery všeobecného súdu (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09, I. ÚS 167/2017).

10. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 a 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci okresného súdu v súvislosti s predmetným rozhodnutím sú zlučiteľné s označenými článkami ústavy, listiny a dohovoru.

11. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia okresného súdu a jeho odôvodnením (body 1 až 6) dospel k záveru, že okresný súd svoje rozhodnutie, ktorým odvolal sťažovateľku „z funkcie správcu úpadcu“, vzhľadom na citáciu relevantných právnych noriem (bod 4) a argumentáciu (právny záver) v poslednom odseku 6 (nadväzujúc na body 2 až 3, pozn.) odôvodnil dostatočne a nie je potrebné uznesenie bližšie citovať, pretože sťažovateľka jeho obsah dobre pozná. Ústavný súd nemá žiadny dôvod toto uznesenie meniť alebo do neho akýmkoľvek spôsobom zasiahnuť, pretože podľa svojej judikatúry ústavný súd nevstupuje ani do prípadných problematických záverov všeobecných súdov, ak ich primeraným (nie vyčerpávajúcim) spôsobom odôvodnili, čo je v danej veci nepochybne splnené.

12. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným,

zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivé súdne konanie.

13. Predmetné rozhodnutie okresného súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

14. Pretože napadnuté uznesenie okresného súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru okresného súdu.

15. Vychádzajúc zo zistených skutočností, ako aj z konštantnej judikatúry ústavného súdu spojenej s posudzovaním dodržiavania zásad súdnej ochrany a spravodlivého súdneho konania, dospel ústavný súd k záveru, že nezistil žiadnu spojitosť medzi posudzovaným

rozhodnutím okresného súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny (sťažovateľka v sťažnostnej argumentácii porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy, resp. čl. 36 ods. 2 listiny bližšie ani neodvodňuje pozn.).

16. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie základných práv podľa „*čl. 2 a nasl.*“ (pozri body 1 a 8). Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom a uznesením okresného súdu a možným porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 2 listiny, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nie je možné vzhľadom na to uvažovať ani o porušení čl. 2 ústavy, ktorý navyše nie je základným právom, ako to označuje a pomenúva sťažovateľka. Ústavný súd pre informáciu poznamenáva, že ustanovenia čl. 2 ústavy, ktoré pozostávajú až z troch odsekov, neobsahujú konkrétnu garanciu základného práva a slobody, ale sú základnými či všeobecnými ustanoveniami limitujúcimi zásahy štátu vo vzťahu k nositeľom základných práv a slobôd. Z uvedeného teda vyplýva, že porušenie iného článku ústavy možno podaním individuálnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy namietat len v spojení s namietaným porušením už konkrétneho označeného základného práva alebo slobody (obdobne napr. II. ÚS 167/04, III. ÚS 300/06, III. ÚS 224/08). Keď porušenie označených základných práv sťažovateľky zistené v tejto veci nebolo, nie je možné vysloviť ani záver o porušení označeného základného ustanovenia ústavy.

18. Z uvedených skutočností teda vyplýva, že sťažnosť sťažovateľky je aj v časti namietajúcej porušenie základného práva na právnu istotu podľa „*čl. 2 a nasl.*“ zjavne neopodstatnená a súčasne nespĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 25 ods. 2 zákona

o ústavnom súde (kvalifikovane zastúpená advokátkou bližšie neupresňuje, ktoré nadväzujúce články ústavy, resp. ustanovenia čl. 2 ústavy má konkrétne na mysli, pozn.).

19. Keďže sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa jej ďalšími návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2017